

Startside>Find en advokat eller anden juridisk fagperson>Typer af Juridiske erhverv

Typer af juridiske erhverv

Tyskland

Denne side indeholder oplysninger om de juridiske erhverv i Tyskland.

Anklagere

Rolle og ansvarsopgaver

Den offentlige anklagemyndighed er et uafhængigt organ inden for strafferetten på samme niveau som domstolene. Den forestår ledelsen af efterforskninger, anklageskriftet, repræsentationen under retssagen og er ansvarlig for fuldbyrdelsen af domme. For så vidt en lov ikke foreskriver andet, er anklagemyndigheden i straffesager også ansvarlig for at forfølge lovovertrædelser som administrative overtrædelser.

Den offentlige anklagemyndighed er forpligtet til at gribe ind ved strafbare forbrydelser, såfremt der er tilstrækkeligt belæg for det (legalitetsprincippet). Dette betyder, at den inden sin afgørelse om, hvorvidt der skal rejses tiltale, skal undersøge og foretage en retlig vurdering af alle de faktiske omstændigheder, den har fået kendskab til. Anklagemyndigheden er i denne forbindelse underlagt en forpligtelse til objektivitet og upartiskhed. Den skal fastslå såvel belastende som diskulperende faktiske omstændigheder. Den rejser tiltale, hvis de juridiske betingelser er opfyldt. Hvis sagen vedrører en forseelse, kan anklagemyndigheden undlade en retsforfølgning, hvis gerningsmandens skyld ville blive anset som lav, og der ikke er nogen offentlig interesse i retsforfølgningen. I visse lovbestemte tilfælde kræves der også samtykke fra den ret, der har kompetence til at indlede hovedsagen. Den tiltalte kan også pålægges forpligtelser og instrukser, hvorefter sagen vil blive afsluttet.

Under efterforskningen af straffesager kan den offentlige anklagemyndighed benytte sig af en række eksterne personer såsom politifolk, skattemedarbejdere og toldere. Disse personer skal følge anklagemyndighedens anvisninger.

Berømmelse af et retsmøde i en straffesag kræver, at der er rejst tiltale. Medmindre det drejer sig om mindre alvorlige lovovertrædelser, er det altid anklagemyndigheden, der rejser tiltale. I retssagen deltager en offentlig anklager på anklagemyndighedens side.

Anklagemyndigheden handler både i første instans og i appelinstansen (appel og anke).

Under retssagen skal den offentlige anklager læse anklageskriftet op. Den offentlige anklager har ret til at afhøre den tiltalte og vidnerne. Han/hun kan også indgive egne bevispåstande. Ved retsmødets afslutning vurderer den offentlige anklager under sin retsbelæring de faktiske og de retlige spørgsmål. Han eller hun anmoder jævnligt om, at den tiltalte idømmes en bestemt straf eller løslades.

Med anklagemyndighedens, rettens og den tiltaltes samtykke kan straffesagen stadig indstilles på dette stadium af sagen, f.eks. hvis den tiltaltes skyld anses for at være lav, efter at retssagen er afsluttet.

Hvis anklagemyndigheden vurderer, at en retsafgørelse skal prøves af faktiske eller retlige årsager, kan sagen ankes — også til fordel for den tiltalte.

Organisation

Den offentlige anklagemyndighed er placeret ved den regionale domstol i første instans (Landgericht), den regionale appeldomstol (Oberlandesgericht) og forbundsdomstolen (Bundesgerichtshof) og er hierarkisk opbygget.

På grund af det føderale system i Tyskland er der behov for at skelne mellem Forbundsrepublikkens kompetence og delstaternes kompetence.

De offentlige anklagere i delstaterne

Med undtagelse af forbrydelser, som rigsadvokaten ved forbundsdomstolen har ansvaret for, er den offentlige anklagemyndighed i den enkelte delstat ansvarlig for retsforfølgelse. Rigsadvokaten ved forbundsdomstolen på forbundsniveau og den offentlige anklagemyndighed på delstatsniveau er særskilte organer, og der eksisterer derfor ikke noget hierarki mellem forbundsniveauet og delstatsniveauet. I undtagelsestilfælde kan rigsadvokaten ved forbundsdomstolen overføre en sag inden for sin kompetence til delstatens anklagemyndighed eller overføre en sag under sidstnævntes kompetence til sig selv.

Alle 16 delstater har ansvaret for deres egen anklagemyndighed, der er opbygget som følger:

Under hver regional ret i første instans er der en offentlig anklagemyndighed, som også er ansvarlig for byretterne i den regionale rets myndighedsområde.

De offentlige anklagere overvåges af og modtager retningslinjer fra statsadvokaturen (Generalstaatsanwaltschaft) ved de kompetente regionale appeldomstole, som selv modtager retningslinjer fra og overvåges af den enkelte delstats justitsministerium.

Statsadvokaturen er ansvarlig for kontrolprocedurer ved regionale appeldomstole. Hvis en sådan procedure falder ind under forbundsdomstolens kompetence, fungerer rigsadvokaten som offentlig anklager.

Du kan finde flere oplysninger om den offentlige anklagemyndighed under afsnittene om domstolene og den offentlige anklagemyndighed (

[Gerichte und Staatsanwaltschaften](#)) på webstedet for forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse. Mange offentlige anklagemyndigheder har også deres eget websted, som kan findes på justitsportalene for de respektive delstater.

Rigsadvokaten ved forbundsdomstolen

Retsområdet er i Forbundsrepublikken Tyskland generelt underlagt delstaterenes ansvarsområde (jf. artikel 30, 92, 96 i forfatningen (Grundgesetz)).

Forbundsrepublikkens offentlige anklager, "Der Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof" (rigsadvokaten ved forbundsdomstolen), er forbundsrepublikkens eneste anklagemyndighed. Denne benævnes også "Bundesanwaltschaft" (rigsadvokaturen). Ud over rigsadvokaten består den af andre offentlige anklagere på forbundsniveau, de offentlige senioranklagere og de offentlige anklagere samt yderligere medarbejdere. Rigsadvokaturen ved forbundsdomstolen ledes af rigsadvokaten.

Rigsadvokaturen ved forbundsdomstolen fungerer som offentlig anklager i alle sager om alvorlige forbrydelser mod staten af betydning for landets interne (navnlig terrorhandling) og eksterne sikkerhed (landsforræderi og spionage). I tilfælde af andre lovovertrædelser vedrørende statens sikkerhed overtager rigsadvokaten ved forbundsdomstolen strafforfølgning på visse betingelser, der er fastsat i § 120, stk. 2, i lov om domstolsordningen (Gerichtsverfassungsgesetz) (den såkaldte "Evokationsrecht" (evokationsret)). Rigsadvokaten skal ligeledes retsforfølge personer, der har begået forbrydelser, som strider mod den internationale strafferet, og fremsætte bemærkninger til strafferetlige ankesager ved forbundsdomstolen.

Rigsadvokaten udnævnes af forbundspræsidenten på forslag af Forbundsrepublikkens minister for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse. Forslaget skal godkendes af Forbundsrådet. Rigsadvokaten ved forbundsdomstolen overvåges af Forbundsrepublikkens minister for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse. Forbundsministeren kan dog ikke udøve administrativ kontrol eller myndighed over delstaternes anklagere.

Dommere

Organisation

Dommere arbejde ved både forbunds- og delstatsdomstole reguleres af den tyske lov om dommere (**Deutsches Richtergesetz**, DRiG). Der findes også forskellige bestemmelser i de respektive delstaters lovgivninger.

Delstatsdommere overvåges af den enkelte delstats justitsministerium. Tilsynet med dommere ved forbundsdomstolen, med undtagelse af dommere ved forbundsdomstolen i forfatningsretlige sager (Bundesverfassungsgericht), føres af det relevante forbundsministerium.

Rolle og ansvarsopgaver

Juridiske dommere og lægdommere

Juridiske dommere leder forbunds- eller delstatsdomstole. Delstatsdommere leder de forskellige delstatsdomstole (byretter, regionale domstole i første instans eller regionale appeldomstole). De fleste dommere er delstatsdommere.

Dommere ved forbundsdomstolen behandler sager ved forbundsdomstolen i forfatningsretlige sager (Bundesverfassungsgericht), forbundsdomstolen (Bundesgerichtshof), forbundsdomstolen i arbejdsretlige sager (Bundesarbeitsgericht), forbundsdomstolen i skatte- og afgiftsretlige sager (Bundesfinanzhof), forbundsdomstolen i socialretlige sager (Bundessozialgericht), forbundsdomstolen i forvaltningsretlige sager (Bundesverwaltungsgericht) og forbundsdomstolen i patentretlige sager (Bundespategericht).

Ud over juridiske dommere anvendes der også lægdommere i straffesager. Dette er et ulønnet hverv, som borgere vælges til. I teorien kan dette ske uden den pågældende borgers samtykke. Kun i særlige tilfælde kan en borger fritages for denne pligt. Lægdommere sidder i byretten samt i afdelingen for straffesager og afdelingen for ungdomssager i de regionale retter i første instans.

I princippet har lægdommere samme stemmerettigheder som juridiske dommere. Det betyder, at juridiske dommere og lægdommere sammen træffer afgørelse med hensyn til, om den tiltalte er skyldig eller ej, og hvilken straf han eller hun skal idømmes.

I henhold til **§ 36 i lov om domstolsordningen (Gerichtsverfassungsgesetz, GVG)** sidder lægdommere for fem år ad gangen. Kun tyske statsborgere kan fungere som lægdommere (**§ 31 i GVG**). Følgende personer kan ikke komme i betragtning som lægdommere (**§ 33 i GVG**):

personer, som er under 25 år eller over 70 år ved tiltrædelse

personer, som ikke er bosat i den pågældende kommune

personer, som af helbredsgrunde er uegnede til hvervet

personer, som på grund af manglende tilstrækkelig beherskelse af det tyske sprog er uegnede til hvervet

personer, som er kommet i økonomiske vanskeligheder.

Følgende personer er uegnede som lægdommere:

personer, der ved dom er blevet frakendt muligheden for at udøve et offentligt embede eller er blevet idømt en fængselsstraf på mere end seks måneder for en forsætlig lovovertrædelse

eller personer, som er part i en verserende straffesag, der kan medføre tab af muligheden for at udøve et offentligt embede (**§ 32 i GVG**).

Lægdommere er berettiget til diæter. Størrelsen af disse afhænger af bestemmelserne i lov om retlige godtgørelser (**§ 55 i GVG**). De enkelte delstater forsyner lægdommerne med informationsbrochurer, der oplyser dem om deres pligter. Disse brochurer er også tilgængelige på internettet. Delstaterne sørger også for uddannelse af lægdommerne.

Ansatte i retsvæsenet (Rechtspfleger)

Ansatte i retsvæsenet hører under justitsministeriet. De opgaver, de udfører — som "den tredje statsmagts anden søjle" — henhører først og fremmest under den såkaldte frivillige retspleje (dvs. sager vedrørende arveforhold, bistand, familie og adoption, registrering i tingbogen, handelsregistret, andelsselskabsregistret og partnerskabsregistret, sager vedrørende foreninger, ægtefællers ejendoms- og formueforhold, skibsregistret osv.), men de varetager ligeledes en række andre juridiske opgaver, f.eks. i forbindelse med betalingspåbud, retshjælp, tvangsfuldbyrdsel/beslaglæggelser, tvangsauktioner og tvangsadministration, insolvens, opgørelse af sagsomkostninger, håndhævelse af straffe, i retssager ved forbundsdomstolen i patentretlige sager (Bundespategericht) og i internationale retlige forbindelser.

Ved byretterne er antallet af ansatte i retsvæsenet i dag allerede højere end antallet af dommere. De ansattes virkefelt er underlagt lov om ansatte i retsvæsenet (Rechtspflegergesetz, RPfLG). Ved udøvelsen af deres opgaver og afgørelser er ansatte i retsvæsenet i lighed med dommere sagligt uafhængige og kun bundet af lov og ret. Deres afgørelser kan i hovedreglen påankes i henhold til de almindelige procesretlige forskrifter.

Databaser

Der findes følgende offentligt tilgængelige databaser om professionerne inden for retsvæsenet:

webstedet for [forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse](#)

webstederne for delstaternes justitsministerier (f.eks. [Hamburg](#), [Berlin](#) eller [Bayern](#))

de enkelte domstole, som gør informationer tilgængelige via internettet

den fælles [justitsportal for Forbundsrepublikken og delstaterne](#).

Der kan også hentes oplysninger på dommersammenslutningens websteder ([Deutscher Richterbund](#)) eller webstedet for sammenslutningen af ansatte i det tyske retsvæsen ([Bundes Deutscher Rechtspfleger](#)).

Advokater

Der er ca. 166 000 advokater i Tyskland. De skal have samme uddannelse som dommere og har ret til at rådgive og repræsentere deres klienter i alle retlige anliggender. De har alle ret til at udøve deres erhverv både inden- og udenretsligt; der findes ikke særlige procesadvokater i det tyske retssystem.

Advokaterne har generelt møderet for alle retter i Tyskland, medmindre det drejer sig om repræsentation i en civilretlig tvist, der er indbragt for forbundsdomstolen, som har særlige regler for møderet. En anden undtagelse er interne advokater (dvs. advokater, som er ansat af en arbejdsgiver, der ikke er advokat, til at rådgive og repræsentere arbejdsgiveren i dennes retlige anliggender). De har ikke lov til at repræsentere deres arbejdsgiver ved nogle domstole.

Advokater er underlagt bestemmelserne i den tyske forbundslov om advokater (Bundesrechtsanwaltsordnung, BRAO). Herudover fastlægger advokatstanden gennem selvforvaltning yderligere fagjuridiske regelsæt, nemlig adfærdskodeks for advokater (Berufsordnung für Rechtsanwälte, BORA) og adfærdskodeks for specialadvokater (Fachanwaltsordnung, FAO). Advokaternes aflønning reguleres i henhold til lov om advokatsalærer (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz).

Advokaterne er organiseret i 27 regionale advokatsammenslutninger samt i advokatsammenslutningen ved forbundsdomstolen. Sammenslutningerne er ansvarlige for godkendelse af advokater. Herudover er det bl.a. deres opgave at overvåge, at advokaterne overholder deres professionelle pligter.

Databaser

Det tyske advokatsamfunds ([Bundesrechtsanwaltskammer](#), BRAK) websted indeholder omfattende **oplysninger om advokatstanden**. Derudover tilbyder Tysklands advokatsammenslutning ([Deutsche Anwaltverein](#), DAV), den største, frie interesseorganisation for tyske advokater, bred information om advokathvervet, også på engelsk og fransk.

I såvel den officielle advokatfortegnelse for hele Forbundsrepublikken ([Bundesweite Amtliche Anwaltsverzeichnis](#)), hvor alle advokater er anført (tilgængelig på tysk og engelsk), som i den tyske advokatoplysning ([Deutsche Anwaltsauskunft](#)) kan man få hjælp til at finde en advokat.

Patentagenter (Patentanwälte)

Der er omkring 3 500 patentagenter i Tyskland. De har en afsluttet naturvidenskabelig eller teknisk universitetsuddannelse og en juridisk tillægsuddannelse. Deres beføjelser omfatter rådgivning og repræsentation inden for industriel ejendomsret (navnlig patenter, varemærker, mærker, design), især anmeldelse og overvågning heraf. De har ret til at repræsentere deres klienter ved det tyske patent- og varemærkekontor, forbundsdomstolen i patentretlige sager og i særlige tilfælde forbundsdomstolen. Ved de regionale domstole i første instans og de regionale appeldomstole har patentagenter kun ret til at tage stilling på vegne af deres klienter, de må ikke fremsætte begæringer.

Patentagenternes virksomhed er underlagt bestemmelserne i loven om patentagenter (Patentanwaltsordnung). Patentagenterne er organiseret i patentagentsammenslutningen.

Databaser

Oplysninger om patentagenter kan findes på webstedet for patentagentsammenslutningen ([Patentanwaltskammer](#)). Her findes der også den officielle patentagentfortegnelse for hele Forbundsrepublikken ([Bundesweite Amtliche Patentanwaltsverzeichnis](#)).

Notarer

I Tyskland findes der for tiden knap 7 000 notarer, der generelt skal have den samme uddannelse som en dommer. De yder uafhængig, upartisk og objektiv rådgivning og service i vigtige retshandler og inden for den "frivillige retspleje". Deres vigtigste opgave er at dokumentere retsforløb.

På grund af Tysklands føderale struktur er der forskellige former for notarer. I de fleste delstater er arbejdet som notar et fuldtidshverv (Nurnotariat), men i nogle delstater er notarens arbejde en sekundær ydelse tilknyttet advokatfaget (Anwaltsnotariat). I alle tilfælde er det forvaltningsmyndighederne i de enkelte delstater, som beskikker og fører tilsyn med notarerne.

De fagjuridiske bestemmelser for notarer findes i forbundslov om notarer (Bundesnotarordnung, BNotO). Notarernes gebyrer er fastsat ved lov (Kostenordnung, KostO).

Notarer er medlem af den relevante regionale notarsammenslutning.

Databaser

Webstedet for forbundsnotarsammenslutningen ([Bundesnotarkammer](#)) indeholder omfattende oplysninger om forskellige notarområder. På webstedet er der en [liste over notarer](#), som desuden er en hjælp, når man søger en notar. Oplysningerne kan hentes på tysk, engelsk, fransk og spansk.

Andre juridiske erhverv

Juridiske erhverv under lov om juridiske tjenester

Lov om juridiske tjenester (Rechtsdienstleistungsgesetz, RDG) gør det muligt for inkassatorer, pensionsrådgivere og juridiske rådgivere med særlig viden om udenlandsk lovgivning at tilbyde juridiske tjenester på udenretslige områder. Inkassatorer og pensionsrådgivere har i visse tilfælde også ret til at repræsentere deres klienter i retten. Virksomheden forudsætter registrering, som sker via retten efter ansøgning herom. Registreringen offentliggøres i registret over juridiske tjenester ([Rechtsdienstleistungsregister](#)).

Disse juridiske rådgivere har ikke nogen lovbestemt pligt til at være medlem af en sammenslutning eller anden faglig organisation. Inkassatorer og pensionsrådgivere er delvis organiseret i fagforbund; de største organisationer er forbundsforbundet af tyske inkassovirksomheder (Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen), forbundsforbundet af tyske juridiske rådgivere (Bundesverband Deutscher Rechtsbeistände/Rechtsdienstleister) og forbundsforbundet af pensionsrådgivere (Bundesverband der Rentenberater).

Databaser

Via den tyske justitsportal kan man se registret over juridiske tjenester samt listen over juridiske rådgivere og de retter, der varetager registreringer. På webstederne for forbundsforbundet af tyske inkassovirksomheder ([Bundesverbands Deutscher Inkassounternehmen](#)), forbundsforbundet af tyske juridiske rådgivere ([Bundesverbandes Deutscher Rechtsbeistände/Rechtsdienstleister](#)) og forbundsforbundet af pensionsrådgivere ([Bundesverbands der Rentenberater](#)) kan man finde mange uddybende oplysninger.

Organisationer, der gratis tilbyder juridiske tjenesteydelser

I Tyskland tilbyder en række velgørende institutioner (i overensstemmelse med [§§ 6 og 8 i lov om juridiske tjenesteydelser \(Rechtsdienstleistungsgesetz\)](#)) gratis juridisk rådgivning. Nogle af de vigtigste er:

[Forbundsrepublikkens arbejdstagersammenslutning \(Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.\)](#)

[Caritas](#)

[Diakonie](#)

[Central social tjeneste for jøder i Tyskland \(Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland\)](#)

[Tysk Røde Kors](#)

[Sammenslutningen af socialorganisationer \(Paritätischer Wohlfahrtsverband\)](#)

Relevante weblinks

[Forbundsregeringens og delstaternes justitsportal](#)

[Information om domstole og anklagemyndigheder, forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse](#)

[Forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse](#)

[Justitsministerium Hamburg](#)

[Justitsministerium Berlin](#)

[Justitsministerium Bayern](#)

[Den tyske sammenslutning af dommere \(Deutscher Richterbund\)](#)

[Det tyske advokatsamfund \(Deutscher Richterbund\)](#)

[Advokatfortegnelse for hele Forbundsrepublikken \(Bundesweites Amtliches Anwaltsverzeichnis\)](#)

[Tysklands advokatsammenslutning \(Deutscher Anwaltverein\)](#)

[Den tyske advokatoplysning \(Deutsche Anwaltsauskunft\)](#)

[Patentagentsammenslutningen \(Patentanwaltskammer\)](#)

[Liste over notarer](#)

[Forbundsnotarsammenslutningen \(Bundesnotarkammer\)](#)

[Registret over juridiske tjenester](#)

[Forbundsrepublikkens arbejdstagersammenslutning \(Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.\)](#)

[Caritas](#)

[Diakonie](#)

[Central social tjeneste for jøder i Tyskland \(Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland\)](#)

Tysk Røde Kors

Sammenslutningen af socialorganisationer (Paritätischer Wohlfahrtsverband)

Sidste opdatering: 10/01/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.